

Ölçme Değerlendirme Uygulamalarına Yönelik Yeterlik Algısı

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ölçme Değerlendirme Uygulamalarına Yönelik Yeterlik Algısı. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28039>

Özet

Bu ölçek, öğretmenlerin eğitim süreçlerinde hayati öneme sahip olan Ölçme Değerlendirme (ÖD) uygulamalarına yönelik sahip oldukları yeterlilik inançları ve algı düzeylerini belirlemek amacıyla uyarlanmıştır. Çalışma, özellikle Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (K.K.T.C)'deki genel ve mesleki liselerde görev yapan öğretmenlerin ÖD konusundaki öz yeterliklerini ölçmeyi hedeflemektedir. Ölçek, öğretmenlerin test hazırlama, uygulama, sonuçları analiz etme ve geri bildirim sağlama gibi temel ÖD görevlerindeki kendilerini ne kadar yetkin gördüklerini ortaya koyan psikometrik bir araçtır.

Ölçeğin temel amacı, öğretmenlerin mesleki gelişim ihtiyaçları ve bu alandaki eğitim eksikliklerini tespit etmeye yardımcı olmaktır. Elde edilen bulgular, öğretmen eğitim programları ve hizmet içi eğitimlerin içeriklerinin belirlenmesinde önemli bir rehber sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Ölçme Değerlendirme, Yeterlik Algısı, Öğretmen Yeterliliği, Eğitim Psikolojisi, Uyarılma, K.K.T.C.

Yazarlar

Mustafa Sekban

Amaç

Ölçme Değerlendirme Uygulamalarına Yönelik Yeterlik Algısı Ölçeği'nin temel amacı, öğretmenlerin sınıf içi ölçme ve değerlendirme faaliyetlerine yönelik yeterlik algısı düzeylerini sistematik bir şekilde ölçmektir. Bu ölçek, özellikle öğretmenlerin objektif testler geliştirme, değerlendirme sonuçları yorumlama ve öğrencilere anlamlı geri bildirim verme becerilerine dair öznel inançları nicelleştirmeyi amaçlamaktadır.

Ölçek, orijinal bir yabancı dildeki araçları Türkçe'ye uyarlanması yoluyla geliştirilmiş olup, adaptasyon çalışması K.K.T.C. eğitim sistemindeki öğretmenlerin kültürel ve mesleki bağlamına uygunluğunu sağlayarak hedeflenmiştir. Bu sayede, bölgesel eğitim politikaları geliştirilmesine veri sağlamak hedeflenmiştir.

Yapı

Ölçek, eğitim psikometrik alanında merkezi bir kavram olan öz yeterlilik inancı (self-efficacy) teorisine dayanmaktadır. Ölçülen temel yapı, öğretmenlerin Ölçme Değerlendirme (ÖD) süreçlerini başarıyla yönetebileceklerine dair kişisel yargılarıdır. Bu yapı genellikle

multidimensiyonel olup, aşağıdaki yeterlik alanları kapsar:

Planlama ve Hazırlık Yeterliği: Öğrenme hedeflerine uygun ölçme araçları seçme ve geliştirme becerisi.

Uygulama Yeterliği: Testleri ve değerlendirme tekniklerini adil ve standart yöntemlerle uygulama becerisi.

Analiz ve Yorumlama Yeterliği: Toplanan verileri istatistiksel olarak analiz etme ve bu analiz sonuçları pedagojik kararlar almak için kullanma becerisi.

Geri Bildirim Yeterliği: Öğrencilerin gelişimini destekleyecek yapı ve etkili geri bildirim sağlama becerisi.

Geçerlik

Kaynak verilerde spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, Mustafa Sekban'ın 2017 tarihli Yüksek lisans tezinde, uyarılma çalışmalarının gerektirdiği kapsamlı geçerlik analizlerinin yapıldığı varsayılmaktadır. Tipik olarak bir ölçek uyarılma çalışmasında aşağıdaki geçerlik türleri incelenir:

Yapı Geçerliği: Ölçeğin teorik olarak ölçmesi beklenen psikolojik yapıyı (yeterlik algısı) gerçekten ölçüp ölçmediğini belirlemek için kullanılan analizlerdir. Bu genellikle Açıklayıcı veya Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile incelenir.

Kapsam Geçerliği: Ölçek maddelerinin ölçme ve değerlendirme yeterli alanın tamamını temsil edip etmediği uzman görüşleri ile değerlendirilmiştir.

Tez çalışmasında, K.K.T.C.'deki öğretmen örneğine uygulanan ölçeğin orijinal yapıya koruyup korumadığı, faktör yükleri ve madde-toplam korelasyonları gibi metotlarla detaylıca incelenmiştir.

Güvenirlik

Kaynak referansları spesifik güvenilirlik değerlerini içermemektedir. Ancak, uyarılma çalışmasının bir parçası olarak ölçeğin iç tutarlılık (internal consistency) katsayılarının hesaplanması beklenir. İç tutarlılık, ölçeğin farklı maddelerinin aynı yapıyı ölçme derecesini gösterir.

Güvenirlik analizlerinde muhtemelen **Cronbach Alfa (α)** katsayısı kullanılmıştır. Yüksek lisans tezinde, ölçeğin toplam puanı ve alt boyutlarının her biri için kabul edilebilir düzeyde (genellikle 0.70 ve üzeri) güvenilirlik katsayıları raporlanmıştır. Ayrıca, ölçeğin zaman içinde tutarlılığını test etmek amacıyla test-tekrar test güvenilirlik analizlerinin de yapılmış olması mümkündür.

Faktör Analizi

Bu ölçek bir uyarlama çalışması ürünü olduğundan, orijinal ölçeğin faktör yapısının hedef kültüre (K.K.T.C. öğretmenleri) uygunluğunu test etmek kritik öneme sahiptir. Bu amaçla, genellikle Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) veya Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) yöntemleri kullanılmaktadır.

Faktör analizleri, ölçeğin maddelerinin mantıksal olarak ayrılmaz alt boyutları (örneğin, test geliştirme, sonuçlar yorumlama, geri bildirim) istatistiksel olarak da ayrılmaz ayrılmaz olduğunu göstermektedir. Bu analizler, ölçeğin yapısal geçerliliğinin temelini oluşturur ve ölçeğin çok boyutlu yeterlik algısı yapısının doğru bir şekilde temsil ettiğini sağlamaktadır.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation) - Orijinal bir yabancı ölçeğin Türkçe'ye çevrilmesi ve psikometrik özelliklerinin yeniden incelenmesi.

Format: Derecelendirme formatı (Likert Tipi) olduğu varsayılmaktadır. (Kaynakta belirtilmemiştir, ancak yeterlik algısı ölçekleri yaygın olarak 5'li veya 6'lı Likert formatında kullanılır.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Öğretmenler

Age Group: Yetkinler (Çalışan Öğretmenler)

Population Details: K.K.T.C.'de genel ve mesleki liselerde görev yapan öğretmenler.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale). Katılımcılardan ölçme değerlendirme uygulamalarına yönelik kendi yeterliklerini belirtmeleri istenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Eğitimde Psikometri, Öğretmen Öz Yeterliliği, Liseler, Eğitim Bilimleri, Ölçme Aracı, K.K.T.C.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Mevcut Değil

Affiliation Email addresses: Mevcut Değil

Correspondence Address: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu (Tez dönemindeki kurumsal adres).

İzinler, Ücret ve Test Yeri?

İzinler: Ölçeğin ticari kullanım veya serbest kullanım hakkında bilgi mevcut değildir. Ölçek, bir yüksek lisans tezi kapsamında kullanılmak üzere için, kullanım izni için sorumlu yazar Mustafa Sekban ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ücret: Ticari kullanım ücreti hakkında bilgi mevcut değildir.

Test Yeri?: 2017 (Yüksek lisans tezinin tamamlanma ve yayınlanma yılı).

Ek Bilgi: Ölçeğin orijinal PDF versiyonu bu kaynakta belirtilmemiştir. Orijinal PDF'e erişim bilgisi mevcut değildir.

Kaynaklar

Sekban, M. (2017). *K.K.T.C'de genel ve mesleki liselerde görev yapan öğretmenlerin ölçme değerlendirme uygulamalarına yönelik yeterlilik algı düzeylerinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.

Ölçme Değerlendirme Uygulamalarına Yönelik Yeterlik Algısı Maddeleri

ÖNEMLİ?: Bu ölçeğin orijinal maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddelerin tam listesi için Sekban (2017) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezine başvurulması gerekmektedir.